

ROLUL PROTECȚIEI SOCIALE ÎN RĂSPUNSUL LA PANDEMIA COVID-19

COVID-19 este o urgență globală în materie de sănătate, cu implicații sociale și economice imediate, dar și pe termen lung. Măsurile de protecție socială bazate pe drepturile omului reprezintă un instrument critic pentru facilitarea accesului la asistență medicală, protecția populației împotriva sărăciei, asigurarea satisfacerii drepturilor economice și sociale de bază și contribuirea la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 1 (obiectivul 1.3) și 3 (obiectivul 3.8).

MĂSURILE AR TREBUI SĂ FIE ORIENTATE CĂTRE:

I. ASIGURAREA ACCESULUI LA SERVICII DE SĂNĂTATE ȘI SPRIJIN ACORDAT POPULAȚIEI ÎN ADOPTAREA MĂSURILOR DE PROTECȚIE NECESARE

Protecția socială joacă un rol esențial în facilitarea accesului la asistență medicală accesibilă și în evitarea obstacolelor. Răspunsurile imediate pot include:

- **Asigurarea faptului că, toate persoanele, inclusiv cele mai vulnerabile și marginalizate, pot obține serviciile necesare de sănătate.** Este important să fie facilitat accesul la asistență medicală, prin reducerea plăților directe ale pacienților (din buzunarul pacienților), inclusiv prin introducerea unor sisteme universale de acoperire a sănătății. Măsurile pot include accesul gratuit la servicii, introducerea sau extinderea serviciilor mobile pentru deservirea populațiilor greu accesibile, accesul liber la sisteme de asigurări de sănătate pentru toți participanții la programele existente de transfer de numerar, renunțarea la criteriile de eligibilitate (inclusiv documentația de cetățenie) sau crearea de scutiri de la plata în comun sau de la plata taxelor pentru servicii specifice.
- **Asigurarea accesului la apă curată și materiale medicale, inclusiv măști, mănuși, gel dezinfectant pentru mâini, precum și contraceptive.**
- **Facilitarea politicilor de distanțare fizică** prin asigurarea accesibilității bunurilor și serviciilor de bază pentru toți, în special pentru grupurile cu risc înalt și persoanele auto-izolate.
- **Adaptarea mecanismelor de livrare a programelor de protecție socială în conformitate cu cerințele de distanțare fizică,** cum ar fi eliminarea cerințelor privind vizitele personale la birourile de protecție socială, introducerea sau extinderea plăților electronice sau a cererilor pentru alocații.
- **Asigurarea unui concediu de sănătate plătit corespunzător, a unor prestații de boală sau a altor ajutoare financiare** în caz de boală, carantină și autoizolare.

II. ASIGURAREA SECURITĂȚII VENITURILOR ȘI A ACCESULUI LA BUNURI ȘI SERVICII ESENȚIALE ȘI PROTECȚIA CAPACITĂȚILOR UMANE ȘI A MIJLOACELOR DE SUBZISTENȚĂ.

ACȚIUNI DE LUAT ÎN CONSIDERARE INCLUD:

- **Furnizarea de transferuri de numerar pentru a răspunde necesităților de bază.** Aceasta poate include stabilirea sau extinderea programelor de transfer de numerar, politici privind concediul familial, concediul medical plătit, indemnizații de șomaj, indemnizații de șomaj parțial/prestații de muncă de scurtă durată; pensii sau alocații pentru copii, care să asigure că toate gospodăriile vulnerabile sunt protejate în mod adecvat, indiferent de statutul privind încadrarea în câmpul muncii; și considerarea furnizării transferului umanitar prin intermediul sistemelor de protecție socială sau, prin extinderea acoperirii transferurilor sociale prin transferuri de fonduri umanitare.
- **Detășarea transferurilor de numerar din sectorul formal pentru a acoperi și lucrătorii din economia informală.**
- **Asigurarea accesului la resursele de bază, servicii și securitate alimentară prin suport în natură, pe lângă transferurile de numerar,** prin: adaptarea mecanismelor de distribuție a meselor școlare când școlile sunt închise; livrarea de produse alimentare și de provizii de bază persoanelor fizice, în special persoanelor în etate, persoanelor cu dizabilități, persoanelor aflate în auto-izolare; și răspuns la nevoile de îngrijire a copiilor, a persoanelor în etate, la necesitățile aferente maternității și de sănătate sexuală și reproductivă.
- **Extinderea sau introducerea politicilor prietenoase familiei și principiului egalității de gen la locul de muncă,** pentru a răspunde în mod flexibil responsabilităților de îngrijire, inclusiv în cadrul sistemelor de garantare a ocupării forței de muncă/programelor de lucrări publice.
- **Copiii ar trebui să fie în centrul oricărei scheme de protecție socială.** Transferurile de numerar destinate familiilor cu copii, inclusiv copii cu dizabilități, sunt eficiente în protecția și realizarea drepturilor copiilor, inclusiv drepturile lor la viață, la sănătate și la educație. Este necesară o investiție continuă în educația și dezvoltarea copiilor.

III. PRIORITIZAREA CELOR MAI VULNERABILI

Angajamentul „A nu lăsa pe nimeni în urmă” este o promisiune centrală a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, și ar trebui, de asemenea, să ghideze măsurile de răspuns la COVID-19. Sunt necesare măsuri de protecție socială în răspunsul la COVID-19, care să contribuie la egalitatea de gen și protecția, întâi de toate, a celor mai săraci și marginalizați. Toate aceste măsuri ar trebui dezvoltate și implementate printr-un proces participativ. Răspunsurile ar putea include:

- **Realizarea unor evaluări cuprinzătoare ale vulnerabilității și necesităților** naționale și locale pentru a înțelege mai bine nevoile, riscurile și barierele specifice cu care se confruntă diferite grupuri, utilizând date dezagregate pe criterii de sex, gen și alte criterii de discriminare precum etnia, vârsta, etc.
- **Adaptarea și menținerea drepturilor și a serviciilor de livrare**, introducerea de măsuri ce ar răspunde nevoilor specifice ale grupurilor vulnerabile, inclusiv răspunsuri adecvate ale serviciilor sociale, gestionarea cazurilor și sesizărilor pentru a garanta faptul că grupurile vulnerabile și expuse riscurilor nu sunt neglijate sau afectate.
- Facilitarea accesului la credite sau la distribuția factorilor de producție pentru **asigurarea continuității întreprinderilor mici și mijlocii**.
- **Elaborarea unor măsuri orientate spre susținerea micilor fermieri**, în special al femeilor, cu sprijin financiar, acces la credite, terenuri, semințe, resurse naturale și tehnologie pentru a le asigura mijloace de subsistență și pentru a proteja dreptul tuturor la hrană.
- **Implementarea unor măsuri menite să ofere sprijin imediat pentru satisfacerea nevoilor alimentare specifice ale populației**, inclusiv prin furnizarea de asistență alimentară și nutrițională și mijloace de existență, în special pentru cei mai marginalizați, inclusiv femei, persoane cu dizabilități, persoane în etate, copii și minorități etnice.
- **Măsurile de protecție socială ar trebui să fie sensibile la dimensiunea de gen și să țină cont de povara inegală a femeilor în activitatea neplătită de îngrijire**. Femeile în etate sunt în special expuse riscului. Munca neremunerată pe care o desfășoară de-a lungul vieții le blochează capacitatea de a accesa un loc de muncă formal și, prin urmare, la contribuții de asigurări sociale sau salarii decente. În contextul crizei COVID-19, activitatea neremunerată de îngrijire a femeilor a crescut odată cu închiderea școlilor și cu impactul crizei de sănătate, întrucât îngrijirea copiilor, a bolnavilor și a persoanelor în etate cade mai mult asupra lor.
- **O cooperare eficientă cu societatea civilă locală și națională și partenerii sociali** este necesară pentru a ajunge la cei mai vulnerabili.

IV. MOBILIZAREA FINANȚĂRILOR SUBSTANȚIALE INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA ȘI CONSOLIDAREA SPAȚIULUI FISCAL PENTRU SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ.

COVID-19 a evidențiat rolul critic al investițiilor adecvate în sistemele de sănătate publică și în programele cuprinzătoare de protecție socială. Investițiile sunt cruciale pentru a răspunde eficient la pandemicele globale de sănătate și pentru a contracara mai multe forme de inegalitate, intersectând inclusiv inegalități profunde de venit și avere.

V. ASIGURAREA CAPACITĂȚILOR COORDONATE CONTINUE DE FURNIZARE A PROTECȚIEI SOCIALE ȘI A PROGRAMELOR UMANITARE DE RĂSPUNS LA SITUAȚIILE DE CRIZĂ.

Sunt necesare măsuri coordonate care să permită sistemelor de protecție socială să funcționeze eficient în timpul pandemiei. Se recomandă următoarele măsuri:

- **Asigurarea implementării planurilor de urgență și a măsurilor de adaptare**, inclusiv continuitatea serviciilor financiare sau extinderea capacităților infrastructurii (spre exemplu, tehnologiile informaționale și de comunicare și infrastructura de sănătate).
- **Asigurarea coordonării răspunsurilor sectorului public, furnizorilor de protecție socială, societății civile și a actorilor umanitari**; informațiile și evaluările necesităților și răspunsurile ar trebui împărtășite în mod liber, iar mecanismele existente de furnizare a protecției sociale pentru canalizarea ajutorului umanitar ar trebui utilizate atunci când prezintă un avantaj.

VI. PROIECTAREA MĂSURILOR DE REACȚIE LA CRIZE, DE ASEMENEA, ÎN VEDEREA CONSOLIDĂRII SISTEMELOR DE PROTECȚIE SOCIALĂ PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG

Acțiunile întreprinse ca răspuns la criza COVID-19 ar trebui să urmărească, pe lângă satisfacerea nevoilor imediate pe termen scurt, crearea unor structuri care să contribuie la recuperarea rapidă și la extinderea sistemelor de protecție socială pe termen mediu și lung. Acțiuni de considerat:

- **Construirea și îmbunătățirea structurilor existente administrative și de furnizare ale sistemului național de protecție socială, pentru a implementa măsuri de răspuns la situații de criză.**
- **Dezvoltarea de măsuri de urgență pe termen scurt în vederea extinderii acoperirii protecției sociale și protecției populației de impactul pe termen mai lung al pandemiei, precum și de șocurile viitoare.**
- **Investirea în măsuri specifice de protecție socială, care să atenueze impactul negativ al șomajului asupra tinerilor, cu atenție specială asupra situației tinerelor femei.** Protecția socială poate sprijini tinerii în căutarea locurilor decente de muncă, în accesarea educației suplimentare și în eliberarea întregului lor potențial.
- **Politicile sociale și economice ar trebui să promoveze egalitatea între femei și bărbați.** De exemplu, îngrijirea copiilor ar trebui garantată ca măsură de protecție socială, iar nivelul prestațiilor de pensii sociale pentru femeile în etate trebuie să asigure un nivel de trai adecvat.

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII, CONSULTAȚI:

- **Consiliul de cooperare inter-agenții pentru securitate socială (SPIAC-B), Declarație comună privind rolul protecției sociale în răspunsul la Pandemia COVID-19, disponibil la: https://www.ilo.org/secsoc/press-and-media-centre/statements/WCMS_740551/lang-en/index.htm**
- **Comisia pentru Drepturi Economice, Sociale și Culturale, Declarație privind pandemia Coronavirus (COVID-19) și drepturile economice, sociale și culturale, disponibil la: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/cescr/pages/cescrindex.aspx>**